

Як свідчить проаналізований матеріал, фразеологізми і паремії з компонентом-зоонімом, які метафорично асоціюються з людиною, здебільшого мають негативну конотацію і наділяють людину несхвальними якостями. Серед численної групи фразеологічних одиниць і паремій із зоонімічним компонентом виділяємо афоризми, які репрезентують риси характеру людини, її розумову характеристику, соціальний стан. Так, наприклад, образ гадюки у свідомості давніх римлян символізував зло і підступну людину, яка на піклування й шанобливе ставлення до неї відповідає зрадою: *viperam sub ala nutricare – вигодовувати гадюку за пазухою*. В образі жаби (*rana*) втілювалося уявлення про чванливу людину: *inflate se tamquam rana – надутися, як жаба*. Зоонім *lupus* викликає асоціацію з агресивними, жорстокими, жадібними людьми, які позбавлені моралі. Наприклад, *lupus pilum mutat, non tenet – вовк линяє, але звичок не міняє; lupi fauci taput ne comitte – не сунь руку в пащу вовка; lupus non curat numerum ovium – вовк не шкодує навіть лічених овець*. Так метафорично по-значають людину, яка вільна від будь-яких моральних принципів і чинить беззаконня. Образи слова (*elephantis*) та осла (*asinus*) мають пейоративну конотацію та використовуються для характеристики байдужої і нечутливої людини: *elephantis corio circumtentus est – обтягнутий шкірою слона; asinus compluitur – осел під дощем*. Зоонім лисиця (*vulpes*) виступає засобом вербалізації хитрої та лицемірної людини: *vulpes pilum mutat, non mores – лисиця міняє шкуру, а не звичай; annosa vulpes haud facile capitur laqueo – стара лисиця не легко попадається у тенета; quaelibet vulpes caudam suam laudat – кожний лис хвалить свого хвоста*. Ведмідь (*ursus*) в ментальності давніх римлян отримує вторинне означування міцної та сильної людини: *non facile manibus vacuis occiditur ursus – не легко голими руками вбити ведмедя*. Образ зайця (*lepus*) є уособленням несмілової, боязкої і полохливої людини: *leporum frondium crepitus terret – засінь бойтися шерхоту листя*.

Проведений аналіз дає підстави зробити висновок, що основний елемент тваринного образу зосереджений на змалюванні позитивних чи негативних рис поведінки, характеру, зовнішніх ознак людини. Інформація про людину, отримана на етапі формування образних метафор, укорінилася в пареміях із зоонімами, які характеризують морально-етичні, естетичні, соціально-комунікативні якості людини, її дії, наміри та ставлення до реалій навколошнього світу.

Предметом майбутніх розвідок може бути аналіз паремій із зоонімами на матеріалі різних мов з метою виявлення особливостей відображення ментальності народів.

Література:

1. Голубовська І. О. Метафорико-символічні іпостасі зоонімів у рамках фрагмента мовної картини світу «царство тварин» (на матеріалі української, російської, англійської та китайської мов) / І. О. Голубовська // Мовознавство. – 2003. – № 6. – С. 61–68.
2. Корман Е. А. Фразеологические единицы с анималистическим компонентом в испанском языке (функционально- pragmaticеский и когнитивный аспекты) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.05 «Романские языки» / Е. А. Корман. – Воронеж, 2007. – 20 с.
3. Кривенко Г. Л. Зоосемізми в англійській та українській мовах: семантико-когнітивний і функціонально-прагматичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.17 «Порівняльно історичне і типологічне мовознавство» / Г. Л. Кривенко. – Київ, 2006. – 20 с.
4. Лазер-Паньків О. В. Особливості давньогрецької зооморфної метафори на позначення рис характеру людини / О. В. Лазер-Паньків // Мовні і концептуальні картини світу. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2012. – С. 391–398.
5. Левченко О. П. Принципи зооцентризму у фразеотворенні / О. П. Левченко // Проблеми зіставної семантики : зб. наук. ст. – К. : КДЛУ, 2001. – С. 206–209.
6. Литвин Ф. А. Об изучении разновидностей зооморфных характеристик (на материале английского языка) / Ф. А. Литвин // В помощь преподавателям иностранных языков. – Новосибирск : Наука, 1974. – Вып. 5. – С. 81–93.
7. Мізін К. І. Усталені порівняння англійської, німецької, української та російської мов в аспекті зіставної лінгвокультурології : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.17 «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство» / К. І. Мізін. – К., 2012. – 32 с.
8. Пасюрківська М. В. До проблеми мовного образу птахів в польській фразеології / М. В. Пасюрківська // Київські полоністичні студії. Європейський вимір української полоністики. – 2007. – Т. IX. – С. 541–546.
9. Покровська І. Л. Національна специфіка семантики турецьких фразеологізмів з компонентом-зоонімом : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.13 «Мови народів Азії, Африки, аборигенів Америки та Австралії» / І. Л. Покровська. – К., 2007. – 20 с.
10. Ужченко В. Д. Семантика українських зоофразеологізмів в етнокультурному висвітленні : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Д. В. Ужченко. – Х., 2000. – 18 с.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Із скарбниці античної мудрості / Н. Г. Корж, Ф. Й. Луцька. – К. : Вища школа. Головне вид-во, 1988. – 320 с.
2. Латинська фразеологія : слов.-довід. / авт., уклад. П. І. Осипов. – К. : Академвидав, 2009. – 344 с.
3. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки / Ю.В. Цимбалюк. – К. : Вища шк., 1990. – 436 с.
4. Bestiaria Latina: Stories about Animals in Latin [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bestlatin.net/zoo/index.htm>.

УДК 811.161.1'38

A. A. Плахтий,

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, г. Дніпропетровськ

КОНЦЕПТ АНГЛІЯ: ФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті йдеться про лінгвістичне втілення концепту АНГЛІЯ та його субконцептів (англійці, англієць, англійка) в російськомовних фразеологічних та пареміологічних одиницях. Проаналізовано їх позитивну та негативну конотацію.

Ключові слова: концепт, субконцепт, фразеологізм, паремія, конотація.

В статье рассматривается лингвистическое воплощение концепта АНГЛІЯ и его субконцептов (англичане, англичанин, англичанка) в русскоязычных фразеологических и паремиологических единицах. Проанализирована их положительная и отрицательная коннотация.

Ключевые слова: концепт, субконцепт, фразеологизм, паремия, коннотация.

The article deals with the problem of linguistic embodiment of the concept ENGLAND in the Russian language world picture. This embodiment is analyzed on the basis of phraseological units of the language in the wide sense including proverbs, sayings and aphorisms about England and English people. The topicality of the problem under consideration is defined by the

importance of this concept which may assist or hamper in international communication. The concept England is investigated as a part of the concept COUNTRY in various linguistic papers. But it hasn't got a monographic investigation yet. Thus the aim of the article is to fill the existing gap in this field of linguistic research. The material of the investigation has been taken from Russian explanatory dictionaries and special glossaries of proverbs, sayings and aphorisms. It appeared that the Russian phraseological stock is scarce considering mentioning England and the English. We have found only one saying in the collection of proverbs and sayings by V. I. Dal and one in the explanatory Russian language dictionary by D. I. Ushakov. A lot of translated aphorisms which are included into special dictionaries of aphorisms have been analyzed as well. They appeared to have a certain degree of connotation. About a quarter of them are positively or neutrally marked while the majority has a negative connotation in relation to the following features: the extreme ego of the English people; their negative attitude to the representatives of other nations; the Englishmen conservatism, a specific distorted morality. Some aphorisms prove that the concept ENGLAND is ambivalent. The prospects of the investigation are to research the textual embodiment of the concept under consideration.

Key words: concept, subconcept, phraseologism, paremiological units, connotation.

Статья написана в русле важнейших научных исследований, поскольку фразеологический запас любого языка обладает уникальной способностью отражать картину мира носителей того или иного языка. Воплощение концепта СТРАНА в целом и концепта АНГЛИЯ, в частности, в русской языковой картине мира тесно связано с отношениями между людьми и между народами и в связи с этим выходит далеко за рамки чисто лингвистических проблем. Как указывает Н. В. Алефиренко, «фраземика – это величайшая сокровищница и непреходящая ценность любого языка. В ней, как и положено сокровищнице, хранится многовековой опыт трудовой и духовной деятельности народа, его история, нравственные ценности, религиозные воззрения и верования. Фраземика отражает мир чувств и образов, а также духовные и нравственные ценности народа. Кроме того, фраземика – неистощимый источник познания самого языка как развивающейся и изменяющейся системы» [1, с. 6].

В русистике подробно исследованы концепты РОССИЯ, АМЕРИКА, ГЕРМАНИЯ, ЕВРОПА, КИТАЙ (работы О. А. Гришиной, Р. Д. Керимова, О. А. Куданкиной, О. Г. Орловой, М. В. Пименовой и некоторых других авторов). Однако, насколько нам известно, специальное исследование концепта АНГЛИЯ в русской языковой картине мира еще не проведено. Исследованию ряда логоэпистем, связанных с Англией (английский язык, английский сад, английская лошадь), посвящены работы А. В. Тупчий [8].

Цель нашей статьи – проанализировать лингвистическое воплощение концепта АНГЛИЯ и его субконцептов на уровне русской фразеологии и паремиологии. Материалом нашего исследования стали пословицы, поговорки, паремии и афоризмы, найденные в существующих сборниках [3, 4].

Как указывается в лингвистической литературе, фразеологизмы, паремии и афоризмы – это разновидности устойчивых выражений, каждая из которых характеризуется своим набором структурных, семантических и функциональных особенностей [1, с. 243].

Анализ корпуса устойчивых выражений, содержащих упоминание об иностранцах в целом, свидетельствует, что в русском языковом сознании ведущее положение занимают татары, представленные 36 паремиями, немцы – 34 пословицами, цыгане – 22, украинцы – 15, французы – 11, греки – 5 паремиями [2, с. 21]. Как оказалось, лексемы Англия, англичанин и англичанка практически отсутствуют в народной фразеологии. Поэтому мы посчитали целесообразным включить в анализ также переводные афоризмы, представленные в русских лексикографических изданиях, что позволяет считать их вошедшими в русскую языковую картину мира.

Как видно из приведенных выше количественных подсчетов, особенно много фразеологизмов и паремий связаны с образом немца, так как образ «немца» воспринимался русским политическим и обыденным сознанием не как экзотоним, а, скорее, в значении «немой» (иной) и «не мой» (чужой) и тем самым служил для создания внешних ориентиров русской национальной идентичности. По М. Фасмеру, древнерусское «ньмыць» – «человек, говорящий неясно, непонятно»: «иностраниц», «ньмъчинъ», «немец, любой иностранец» [9, с. 62]. Представление о таких чертах немцев (или вообще иностранцев), как хитрость (Немец хитер: обезьяну выдумал; Хитра лиса, хитрее лисы – немец), способность приспособливаться к ситуации (Немец, что верба: куда не tkни, тут и принялся), склонность руководить (Родом из немчин, а указывать горазд), предусмотрительность и практицизм немцев, а также их чрезмерные знания (У немца на все струмент есть; Немецкая (т.е. точная, школьная) ученость) а также расчетливость, переходящая в сккупость, аккуратность, перерастающая в педантизм (Настоящий немец) всегда традиционно противопоставлялось исконным качествам русских [6].

В сборнике пословиц и поговорок, собранных В. И. Далем [5], интересующий нас концепт упоминается только один раз: *Настоящий англичанин (т. е. корчит барина, торопят, чудак и делает все по-своему).*

Таким образом, В. И. Даль объединяет такие стереотипные для русского человека качества жителя АНГЛИИ, как снобизм, щедрость, независимость и неординарность поступков, которая делает его странным «чудаком» в глазах русских.

Другое распространенное выражение, включающее одно из ключевых слов исследуемого концепта, – «Англичанка гадит» – выражение, обозначающее факт неявных действий (дипломатических, экономических, шпионских, пропагандистских) Великобритании против России (Советского Союза, Российской империи). Это выражение появилось и получило распространение в XIX веке (под «Англичанкой» понималась не просто Англия, как страна, но и королева Виктория лично, которая стала королевой в 1837 году и правила до 1901 года). Можно считать, что это выражение представляет собой вариант гоголевского «Француз гадит»; оно вошло в Словарь русского языка Д. И. Ушакова [7].

В литературе прослеживаются различные варианты использования данного сочетания, например, в стихотворениях Демьяна Бедного и Владимира Маяковского. Демьян Бедный пишет: «*А народ сидит да тужит: «Англичанка гадит»*» («Правда», № 34, апрель 1917).

В. Б. Маяковский использует несколько иной вариант фразеологизма:

Сложны
и путаны
пути политики.
Стоя
на каждом пути,
люблю каверзой
в любом видуке

англичанка мутит (имеются в виду интриги английской политики) («Рабочая Москва», М., 1927, № 234, 13 октября).

Рассмотрим далее лингвистическое воплощение исследуемого концепта в афоризмах, представленных в словарях [3]. Не акцентируя внимания на хронологических и национальных рамках афоризмов, сгруппируем их в первую очередь в зависимости от положительной, отрицательной коннотации или отсутствия таковой.

По нашим наблюдениям, положительная коннотация в имеющихся афоризмах единична и скрыта под иронией: *Англичане – нация любителей, а не профессионалов; их генералы, равно как и их писатели, – любители. Именно поэтому мы всегда выигрывали войны и создали величайшую на свете литературу* (Дж. Б. Шоу).

По нашим подсчетам, около 20% проанализированных нами афоризмов могут быть отнесены к нейтрально-оценочным, например:

Не только Англия, но и каждый англичанин – остров (Новалис).

На континенте Европы думают, что жизнь – это игра, а в Англии думают, что крикет – это игра (Джордж Майке).

Англичане путешествуют не для того, чтобы увидеть чужие края, а чтобы увидеть солнце (Сэмюэл Батлер).

Таким образом, большинство афоризмов об Англии и англичанах являются отрицательно коннотированными (около 75%). Следует отметить разную степень этой негативной оценки – от легкой иронии (*Молчание – английский способ беседовать* (Генрих Гейне)) до резкой гневной критики, что обусловлено историческими фактами:

Англичане! Вы великий народ, скажу больше – вы великая чернь. Удары ваших кулаков красивее ударов ваших шпаг. У вас есть аппетит. Вы – нация, пожирающая других (В. Гюго).

Во фразеологическом воплощении концепта АНГЛИЯ можно выделить такие основания для отрицательной коннотации:

– крайний эгоизм англичан:

– Англичане пишут слова «Я» и «Бог» с большой буквы, но «Я» – с несколько большей, чем «Бог» (Пьер Данинос).

Буква I (я) – единственная, которую англичане пишут прописной; я нахожу, что это лучшее выражение их характера (А. Г. Рубинштейн);

– отрицательное отношение к представителям других наций:

В английском суде подсудимый считается невиновным, пока он не докажет, что он ирландец (Тед Уайтхед);

– консерватизм англичан:

Англичане как ни одна другая нация в мире обладают способностью наливать новое вино в старые меки (Клемент Эттли).

Англичанин – человек, который делает что-либо, потому что так делали раньше (Марк Твен);

– своеобразная искаженная мораль:

Англичанин задумывается о морали, только когда ему становится не по себе (Дж. Б. Шоу).

Англичанин уважает ваши мнения, но совершенно не интересуется вашими чувствами (Уилфрид Лориер).

Я люблю англичан. Они выработали самый строгий в мире кодекс безнравственности (Малcolm Брэдбери).

У англичан всегда своя линия поведения – но не прямая (Уинстон Черчилль).

Какая жалость, что в Англии нет иных развлечений, кроме греха и религии (Смит Сидней).

В ряде афоризмов обращается особое внимание на хобби и интересы англичан:

Для англичанина признаться в своем полном невежестве по части лошадей – значит совершил социальное самоубийство: вас будут презирать все, и в первую очередь лошади (Уолтер Селлар и Роберт Йитман).

В Англии я предпочел бы быть мужчиной, или лошадью, или собакой, или женщиной, – именно в этом порядке. В Америке порядок был бы обратный (Брюс Гулд).

Бытовая нетребовательность англичан, вероятно, восходящая к кодексу пуританства 17-го века, также находит отражение в афоризмах:

Англичане обладают волшебным даром превращать вино в воду (Оскар Уайлд).

Англичане – бесчувственные чудаки с болезненным цветом лица и ужасными зубами, которые когда-то завоевали полмира, но до сих пор не могут справиться с паровым отоплением. Они пьют подогретое пиво, моются в ледяной воде и варят любую пищу, в том числе и хлеб (П. О'Рурк).

Иронической критике подвергается отсутствие вкуса и утонченности у англичанок:

В Англии преобладают два типа женщин: одни не могут рассказать анекдот, другие не могут его понять (Джермейн Грир).

Павлин в своем блеске не выставляет напоказ столько цветов, сколько можно насчитать в праздничном наряде англичанки (Дж. Аддисон).

Мы придерживаемся точки зрения о том, что одним из признаков лингвокультурологического концепта можно считать его амбивалентность, то есть явление, когда один и тот же объект вызывает к себе у человека одновременно два противоположных чувства, например, удовольствия и неудовольствия, любви и ненависти, симпатии и антипатии. Таковую амбивалентность мы наблюдаем в ряде афоризмов об Англии и англичанах:

Англичане коллективно, как народ, плуты, индивидуально честны. Наоборот, французы, честные как народ, индивидуально – плуты (Гонкур).

Из всех наций на свете англичане – самые глупые в беседе и самые умные в деле (Т. Карлейль)

Британцы – единственный народ на свете, который любит, когда им говорят, что дела обстоят хуже некуда (Уинстон Черчилль).

Таким образом, можно сделать вывод о том, что на уровне фразеологии и паремии концепт АНГЛИЯ и его субконцепты представлены скучно; привлечение в анализу авторских переводных афоризмов, вошедших через лексикографические издания в русскую языковую картину мира, позволило отметить преобладание отрицательной коннотации в данных лингвистических единицах. Перспективу дальнейшего исследования мы видим в исследовании воплощения концепта АНГЛИЯ на уровне текста.

Література:

1. Алефиренко Н. Ф. Фразеология и паремиология / Н. Ф. Алефиренко, Н. Н. Семененко. – М. : Флинта : Наука, 2009. – 344 с.
2. Апресян Ю. Д. Образ человека по данным языка: попытка системного описания / Ю. Д. Апресян // Вопросы языкоznания. – 1995. – № 1. – С. 37–68.
3. Афоризмы со всего мира. Энциклопедия мудрости. – Электронный ресурс: Режим доступа : www.foxdesign.ru. Душенко К. В. Большая книга афоризмов / К. В. Душенко. – Изд. 5-е, исправленное. – М. : Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001.
4. Большой фразеологический словарь русского языка: Значение. Употребление. Культурологический комментарий / Отв. ред. В. Н. Телия. – М. : АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2006. Алефиренко Н. Ф., Золотых Л. Г. Фразеологический словарь: Культурно-познавательное пространство русской идиоматики. М. : Элпис, 2008. Фразеологический словарь современного русского языка / Под ред. проф. А. Н. Тихонова. Сост. А. Н. Тихонов, А. Г. Ломов, А. В. Королькова. – В 2 т. – М. : Флинта: Наука, 2004. – Т. 1–2.
5. В. И. Даляр Пословицы русского народа. Сборник пословиц, поговорок, речений, присловий, чистоговорок, загадок, поговорий и проч. – М., 1862. – Электронный ресурс: режим доступа : <http://dictionnaire.narod.ru/dahlprov.htm>.

6. Маруневич О. В. Концепт «иностранный»: лингвокогнитивный и аксиологический аспекты (на материале русского и английского языков) / О. В. Маруневич. Автoreферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – Пятигорск, 2010. 32 с.
7. Толковый словарь русского языка в 4-х т. / Под ред. Д. Н. Ушакова – М. : Гос. ин-т «Сов. энциклопедия», 1935–1940.
8. Тупчий А. В. Англійский сад как логоэпистема / А. В. Тупчий // Мова і культура. (Науковий журнал). – К.: Видавничий дім Дмитра Бурого, 2010.–Вип. 13. – Т. X (146). – С. 2124. Логоэпистема «англійский язык» как один из аспектов отображения образа Англии в русском языковом сознании конца XVIII – первой половины XIX века // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского Серия «Филология. Социальные коммуникации». – Том 24 (63). – 2011 г. – № 2. – Часть 1. – С. 224–228. Логоэпистема «англійская лошадь»// Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – Вип. 5. – 2011. – Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов. – С. 265–270.
9. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка в 4 томах / М. Фасмер. – М. : Терра, 2008.

УДК 811.161.2

O. В. Подолянчук,

Кам'янець-Подільський національний педагогічний університет ім. Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський

ФОНЕТИЧНІ РИСИ ІДІОСТИЛЮ Г.ХОТКЕВИЧА НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ «ПОТОМОК ДОВБУШІВ», «ЧАРІВНА ПАЛИЦЯ», «БЛУД», «ЗА ЮРІШТАНОМ»

У статті досліджено ідіостиль Г.Хоткевича на основі визначення особливостей його творчості. Його творчість вирізняється багатством національної мовленнєвої особистості того часу та її ментальності. Досліджується мовний аспект ідіостилю. Розкриваються ті ознаки, які дозволяють визначити образне мислення письменника, тематику і проблематику, жанрові особливості та елементи форми художнього стилю його творів, дають можливість вирізнати цього письменника з-поміж інших, побачити його індивідуальну неповторність через відтворення народної мови своїх персонажів. Оцінено його внесок у функціональну систему словесно-художніх засобів народорозмовної мови, визначено загальні закономірності й провідні тенденції розвитку літературної мови.

Ключові слова: ідіостиль Гната Хоткевича, стиль письменника, індивідуальний стиль, особливості творчості письменника.

В статье исследуется идиостиль Г.Хоткевича на основе определения особенностей его творчества. Его творчество отличается богатством национальной речевой личности того времени и ее ментальности. Исследуется языковой аспект идиостиля. Раскрываются те признаки, которые позволяют определить образное мышление писателя, тематику и проблематику, жанровые особенности и элементы формы художественного стиля его произведений, дают возможность выделить этого писателя от других, увидеть его индивидуальную неповторимость через воссоздание народного языка своих персонажей. Оценен его вклад в функциональную систему словесно-художественных средств народорозмовной языка, определены общие закономерности и ведущие тенденции развития литературного языка.

Ключевые слова: идиостиль Хоткевич, стиль писателя, индивидуальный стиль, особенности творчества писателя.

This paper examines the idiosyncrasy H. Khotkevych based on determining the characteristics of his work. His work features a wealth of national identity at the time of speech and its mentality. We investigate the linguistic aspect of diastole. Revealed the signs that allow to define creative thinking writer, themes and issues, genre characteristics and form elements artistic style of his works, make it possible to distinguish this writer from others, to see his individual self through play their national language characters. Reviewed by its contribution to the functional system of verbal and artistic means narodorozmownoyi language, general patterns and trends of the leading literary language.

Keywords: idiosyncrasy Gnat Khotkevych penmanship, individual style, features writer.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв’язок з важливими науковими та практичними завданнями. На сучасному етапі становлення і розвитку лінгвістики питання вивчення мовної особистості автора, стилю письменники на основі його творів посідає важливе місце в лінгвостилістичних дискусіях учених. Основним напрямом дослідження ідіостилю письменника є сукупність мовно-виражальних засобів, які визначають його як індивідуальну особистість серед інших письменників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розвязання цієї проблеми і на які спирається автор. Проблемі дослідження ідіостилів письменників присвячено роботи В. Дроздовського, О. Кухар-Онишка, А. Мойсієнка, Н. Дужик, С. Бибік та ін. Мову художніх творів вивчають у різних аспектах: мовна майстерність (М. Бойко, І. Бородій, Г. В’язовський, І. Журба, Ю. Касім, О. Ковалчук, Т. Махед, О. Чехівський та ін.), багатство словника (Л. Авксентьев, Е. Попович, Л. Яковенко та ін.), стилістичний синтаксис (Н. Грипас, В. Карплюк, Л. Козловська, С. Марич, Н. Москаленко та ін.). Також над проблематикою дослідженій індивідуального стилю письменника працювали В. Виноградов, А. Федоров, Б. Томашевський, Р. Будагов, Л. Тимофеєв, А. Ревякін, А. Докусов, Г. Поспелов, Ю. Бондарев, Т. Бугайко, Є. Пасічник, С. Єрмоленко, Л. Ставицька, Н. Сологуб, Н. Волошина та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. В умовах сьогодення виникла нагальна потреба поглиблого вивчення мовленнєвої діяльності особистості митця крізь призму історичних умов, що позначилися на розвитку української мови загалом та її сучасному стані зокрема.

Формування мети статті (постановка завдання). Саме тому метою нашої статті є дослідження ідіостилю Г.Хоткевича як пріоритетного напряму визначення особливостей його творчості на основі мови рукописів творів «Потомок Довбушів», «Чарівна палиця», «Блуд», «За Юріштаном», що зберігаються у ЦДІАЛ (фонд 688, опис №I).

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Маючи в своєму арсеналі теоретичне підґрунтя, цілком можемо за допомогою характерних рис української ментальності зосередити свою увагу на конкретних проявах мовленнєвої діяльності письменника у конкретних творах. Поза увагою не можемо залишити і науково-критичний матеріал, присвячений дослідженням мови творів Г.Хоткевича та мови його персонажів.

Ідіостиль Г.Хоткевича – це творчий вияв народної мови, що ґрунтується на ідейно-художній своєрідності його творів, зумовлений особливостями таланту, світоглядом, життєвим досвідом, характером, загальною культурою. Це система засобів вираження. Користуючись мовою свого часу, письменник відбирає, комбінує мовні одиниці та їхнє сполучення